

МІСЦЕ ЖІНКИ В СУЧАСНІЙ ПОЛІТИЦІ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Вивчено та проаналізовано сутність і проблематику місця жінки в сучасній політиці України та світу.

Ключові слова: жінка, політика, фемінізм, парламент.

Abstract

The essence and problems of the place of women in modern politics of Ukraine and the world are studied and analyzed.

Keywords: woman, politics, feminism, parliament.

Вступ

Від суфражисток до сучасних феміністок, жінки і чоловіки довго і наполегливо боролися за право жінок голосувати і обіймати посади. Прогрес очевидний – станом на 2021 рік жінки в кожній країні світу мають право голосу. Але прогрес йде повільно і нерівномірно, адже жінки все ще недостатньо представлені в політиці, парламенті та громадському житті.

Результати дослідження

Попри те, що жінки мають де-юре рівний з чоловіками статус, вони де-факто продовжують піддаватися дискримінації внаслідок глибоко укорінених в суспільстві, і, зокрема, у середовищі української влади, гендерних стереотипів. [1]

Причини цього явища комплексні і полягають як у наявності стійких стереотипів щодо ролі жінок, так і в існуючих бар'єрах доступу жінок до керівних посад та участі у політиці. Зокрема, 51 % громадян вважають, що виконання сімейних обов'язків не дає жінкам достатньо часу обіймати посади в Уряді. Дослідження громадської думки підтверджує очікування щодо пріоритетності сімейних зобов'язань у житті жінок. Мотивацією для багатьох піти в політику є приклади, розмови з іншими жінками, які вирішили йти в політику, які вже є депутатками, політикинями, які сміливо беруть участь у політичному житті громади та борються за владу.

Майже 70% чоловіків вважають, що найважливіша роль жінки в суспільстві – піклуватися про власний дім та родину. Розподіл сімейних ролей досі зберігає традиційні ознаки, внаслідок чого середні часові витрати жінок на хатню роботу удвічі перевищують часові витрати чоловіків (відповідно 29 проти 15 год. на тиждень). При цьому абсолютна більшість чоловіків (майже 90%) задоволені розподілом обов'язків у власних сім'ях, а більше половини з них (62%) вважають, що партнерки також не заперечують проти визначеного поділу праці. У кінцевому підсумку, ці суспільні очікування щодо соціальних ролей і функцій жінок і чоловіків зумовлюють нерівне ставлення та не можуть не впливати на вибір жінками пріоритетів у житті. [2]

Згідно із статистикою ООН, якщо в парламенті менше 20 відсотків жінок – то в країні не вирішуються проблеми дітей, якщо менше 30 відсотків - не вирішуються проблеми самих жінок. Так, в таких країнах, як США, Бразилія, Великобританія, Франція, Туніс, Кенія, Індія, Японія, Таїланд і Австралія, жінки складають до 10% парламентарів. Наступна велика група країн - це країни, де представництво жінок в парламентах складає від 10 до 20%. У їх числі Канада, Іспанія, Італія, Польща, Нова Зеландія. У групі, що складається з 6 країн, жінки в парламенті складають від 20 до 30%. Це Україна, Китай, Ісландія, Нідерланди, Австрія і Німеччина. Нарешті, до останньої групи, де 30-50% жінок в парламенті, відносяться Швеція, Фінляндія, Норвегія, Данія, Куба і Гвінея.

Парламенти, де жінок більше 40%, частіше приймають рішення, які сприяють інклюзивності, подоланню бідності, мінімізації екологічних ризиків і "якісному" економічному зростанню. Найскравніші приклади – парламенти Фінляндії (47%), Норвегії (41,4%) і Швеції (43,6%).

Важливим в українському контексті є й те, що в країнах, де відбуваються військові конфлікти, жіночі групи та лідерки відіграють важливу роль у мирних переговорах. У таких випадках домовленість швидше за все буде досягнута та реалізована [3]

Зараз більше жінок займається політикою, ніж будь-коли раніше. Прогрес уможливили створення більш сприятливого і дружнього для жінок середовища в політичних партіях та інституціях, а також встановлення рольових моделей у приватному секторі. Загалом у світі жінки займають тільки 21% міністерських посад і складають лише 25% від загальної кількості депутатів і депутаток парламентів. Для подолання такого гендерного розриву, згідно даних Світового економічного форуму, потрібно майже 95 років.

Що стосується України, то раніше представники ООН і посольства США та інших держав висловлювали здивування щодо того, що в українських виборних органах частка жінок є у рази меншою, аніж їхній відсоток від загального населення держави. Втім, Україна долучилася до підписання Декларації тисячоліття ООН, в якій сформовані так звані «Цілі розвитку тисячоліття». Третя за важливістю з восьми цілей – це рівноправ'я статей, зокрема рівні права жінок щодо освіти та політичного життя. [4]

Середній відсоток жінок у складі українських партій представлений на рис. 1:

Рисунок 1. Середній відсоток жінок у складі українських партій [4]

Необхідність присутності жінки в сучасній політиці описується багатьма факторами. Перш за все, це питання справедливості та прав людини, які є основою демократичного суспільства. По-друге, широке представництво жінок у парламентах має величезний вплив на те, які питання піднімаються та як формується політика. По-третє, це створює простір для реформування та перегляду дискримінаційних законів щодо дівчат і жінок.

Бажання змін було основною мотивацією, з якою опитані жінки йшли кандидатками на місцеві вибори. «Якщо ніхто не може і не хоче щось робити, скільки можна чекати, що хтось зможе навести порядок. Я тут живу, мої діти тут живуть. Я бачу різницю між рівнем інших міст і моїм містом. Я не можу жити, просто склавши руки. Деякі люди дивуються навіщо це мені. Я кажу: якщо ніхто не хоче робити, то буду я», – розповіла в інтерв'ю одна з депутаток. Це бажання змін також тягнуло за собою і розуміння того, що потрібно брати відповідальність на себе. «Бо крім тебе ці зміни не зроблять», – сказала депутатка. [5]

Висновки

Проблематика місця жінки в політиці особливо актуальна та вагома в сучасному світі, жінки відіграють важливу роль у запобіганні конфліктам і їх врегулюванні, у розбудові миру в політиці.

Проте, законодавці-чоловіки та жінки повинні працювати разом, щоб вирішити безліч проблем у своїх країнах. Щоб досягти цілей світового розвитку та побудувати сильні, стійкі демократії, жінок необхідно заохочувати, надавати їм повноваження та підтримувати, щоб вони стали сильними політичними та громадськими лідерами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Участь жінок у політиці та процесі прийняття рішень в Україні. Стратегії впливу. // Український Жіночий Фонд. – 2011. – С. 12.
2. Сучасне розуміння маскулінності: ставлення чоловіків до гендерних стереотипів і насильства щодо жінок. // UNFPA. – 2018. – С. 98.
3. Темнохудова З. Жінки здатні привнести в публічну політику унікальні запобіжники від хворих перекосів [Електронний ресурс] / Зоя Темнохудова // Закон і Бізнес. – 2021. – Режим доступу до ресурсу: <https://zib.com.ua/ua/144019-zhinki-zdatni-privnesti-v-publichnu-politiku-unikalni-zapobi.html>.
4. Солонина Є. Жінки у політиці: для кого мода, для кого – панацея [Електронний ресурс] / Євген Солонина // Радіо Свобода. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.radiosvoboda.org/a/27301379.html>.
5. Why we need more women in politics [Електронний ресурс] // King's College London. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.kcl.ac.uk/news/why-we-need-more-women-in-politics>.

Юзвенко Ірина Василівна — студент групи МФК-18б, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: isoroka2206@gmail.com

Науковий керівник: **Корнієнко Валерій Олександрович** – канд. іст. наук, доктор політ. наук, проф., завідувач кафедри суспільно-політичних наук, акад. Укр. Акад. політ. наук, Вінницький національний технічний університет.

Yuzvenko Iryna Vasylivna – student of MFK-18b group, Faculty of Management and Information Security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: isoroka2206@gmail.com

Supervisor: **Kornienko Valeriy O.** – Cand. Hist. (Eng) Assistant Professor, Prof., Head of Department of Socio-Political Sciences, Academician of the Ukrainian Academy of Political Science, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia